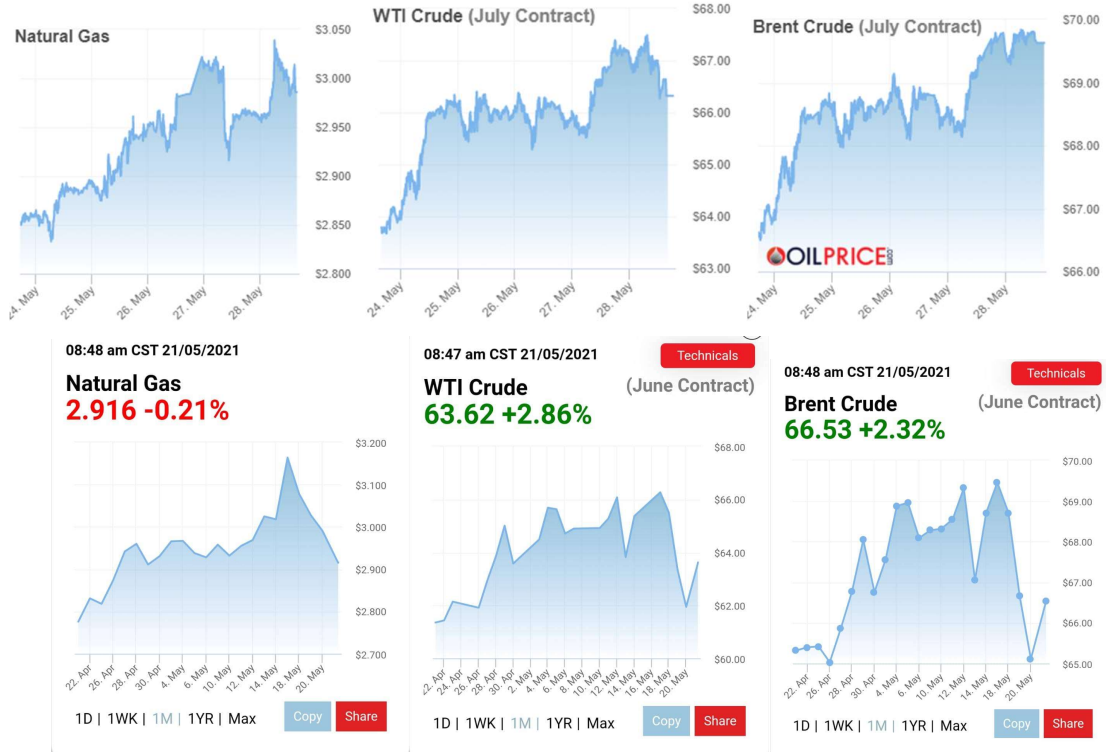

پایش بازار

پویایی های بازار

قیمت های نفت خام در هفته گذشته تا اندازه ای افزایش داشتند. قیمت نفت برنت از ۶۶.۵۳ دلار هر بشکه در هفته ماقبل به ۶۹.۸۶ دلار هر بشکه در بازار بورس لندن برای تحویل در ماه ژوئن رسید. یعنی تا رسیدن به نقطه عطف ۷۰ دلار هر بشکه فاصله کمی است. قیمت نفت وست تگزاس اینترمدییت در روز جمعه به ۶۷.۴۰ دلار هر بشکه برای تحویل در کاشینگ در ماه ژوئن رسید. در حالیکه در هفته گذشته قیمت نفت تگزاس به ۶۳.۶۲ دلار هر بشکه افتاده بود. بنظر می رسد فشار سهامداران شرکت های نفتی بزرگ و همچنین احکام دادگاه مبتنی بر کاهش بیشتر گازهای گلخانه ای در بالا رفتن قیمت نفت خام موثر بوده است. ضمن این که حمل و نقل زمینی و هوایی در اروپا و آمریکا به حالت نرمال رسیده است. بنظر می رسد که تاثیر دو عامل فشار بر شرکت های بزرگ و افزایش سفر، بر گسترش بیماری کووید ۱۹ در آسیا و بخصوص هند و همچنین احتمال ورود مقدار بیشتری از نفت خام ایران به بازارهای جهانی بیشتر است.

تفسیر هفته

۱- واحد اطلاعات اکونومیست که توسط کمپانی منتشرکننده مجله اکونومیست منتشر می شود در مورد آینده ایران معتقد است که اقتصاد ایران از برخی دیگر از کشورهای تولیدکننده نفت در منطقه متنوعتر است، اما به طور سنتی نفت و گاز بخش عمده درآمد کشور را تشکیل می دهند که صادرات نفت در اثر تحریم های ایالات متحده محدود شده است. اگر دولت آمریکا در ادامه مذاکرات وین برخی از تحریم ها را کاهش دهد، ایران ضمن افزایش ظرفیت تولید نفت و گاز می تواند حمایت های کوتاه مدت از خانوارهای کم درآمد را افزایش دهد. با وجود سه سال رکود عمیق کشور و تحریم های مستمر ایالات متحده، ایران هم چنان دومین اقتصاد بزرگ منطقه با دومین نرخ جمعیت است که می تواند چشم انداز جذابی برای سرمایه گذاران داشته باشد. در آینده نزدیک ایران بر تقویت روابط خود با چین تمرکز خواهد کرد. با توجه به رفع برخی از محدودیت های صادرات نفت کشور انتظار می رود که به تدریج فروش نفت به چین افزایش یافته و در مقابل ایران قراردادهای زیرساختی سودآوری را به چین واگذار کند.

۲- ائتلاف اوپک پلاس در روز سه شنبه اول ژوئن (۱۱ اردیبهشت) تشکیل جلسه خواهد داد. در این جلسه قرار است که از کاهش ۷ میلیون بشکه ای در ابتدای ۲۰۲۱، مقدار ۸۴۰ هزار بشکه در روز به تولیدکنندگان اجازه افزایش تولید در ماه ژوئیه داده شود. قبلا اوپک+ مقدار ۳۵۰ هزار بشکه در ماه افزایش داده بود و قرار است در ماه ژوئن نیز ۴۰۰ هزار بشکه در روز افزایش دهد. از طرف دیگر عربستان سعودی که قبلا اعلام کرده بود مقدار یک میلیون بشکه در روز از نفت خود را قطع کرده است، در ماه های اخیر به تدریج در حال روانه کردن بخشی از این مقدار بعلاوه تولید اصلی خود به بازار است. در ماه مه و ژوئن عربستان ۲۵۰ هزار بشکه در روز از این یک میلیون بشکه را به بازار فرستاده است. الکساندر نواک، معاون نخست وزیر روسیه پیش بینی کرده است که تقاضای جهانی بر عرضه نفت بیشی گرفته است. به عقیده او مقدار تقاضای بدون عرضه حدود یک میلیون بشکه در روز است. آیا این برابر با افزایش صادرات ایران در پس از تحریم ها نیست؟ بیشی گرفته تقاضا بر عرضه به گفته گلدمن ساکس می تواند قیمت نفت را تا ۸۰ دلار هر بشکه بالابرد

۳- چهار شرکت بزرگ بین المللی نفت (IOCs) با فشارهایی از طرف دولت و ذینفعان برای مواجهه با آلودگی هوا و گرم شدن زمین روبرو هستند. شرکت شل در دادگاه هلند موظف گردید که ۴۵ درصد از تولید مطلق گازهای گلخانه ای خویش را تا ۲۰۳۰ کاهش دهد. حکم دادگاه می تواند یک رویه برای دیگر مراجع قضایی باشد. بگزارش رویترز، محاسبات نشان می دهد که شل باید در تولید روزانه نفت و گاز خود ۱۲ درصد کاهش دهد. شاکی این پرونده جمعیت دوستداران زمین در هلند بود. شل در گذشته اعلام کرده بود که تا ۲۰۵۰ به هدف کربن صفر دست پیدا خواهد کرد. در مجمع عمومی اکسون موبیل سهامداران از کم کاری این شرکت در انتقال سریع شرکت به انرژی های سبز در دوران

گذار انرژی انتقاد کردند. به نظر می رسد در رهبری اکسون تغییراتی به زودی صورت گیرد. ۶۰ درصد از سهامداران شورون نیز از مدیران اجرایی شرکت خواستند که در کاهش تولید گازهای گلخانه ای فعالیت بیشتری داشته باشند. سرمایه گذاران اصلی در شرکت توتال نیز از مدیران خواستند تا در مورد تولید نفت و گاز شرکت و آینده استراتژی شرکت به آنان توضیح دهد. به نظر می رسد تا قبل از اجلاس ۲۶ تغییرات اقلیمی در گلاسکو در نوامبر سال جاری با دیگر احکام قضایی علیه شرکت های بزرگ نفتی مواجه باشیم. در میان ده شرکت بزرگ نفتی شرکتهای انی، توتال، و بی پی اهداف خود را از کاهش گازهای گلخانه ای به صورت دقیق بیان کرده اند. کونکو فیلیپس، شورون، و اکسون کمترین تعهد را در این زمینه تا کنون ابراز داشته اند.

۴- بازار گاز طبیعی مایع شده (ال ان جی) با کمبود عرضه روبرو شده است. یکی از دلایل آن به پایان نرسیدن واحدهای تولید ال ان جی در کشور آفریقایی موزامبیک بدلیل ناآرامی های محلی است. دو شرکت بزرگ توتال و اکسون موبیل که قرار بود پروژه های تولید ال ان جی به حجم ۲۸ میلیون تن در سال را در موزامبیک به اتمام برسانند، دست از کار کشیده اند.

۵- ازبکستان دنبال ساخت یک نیروگاه هسته ای با همکاری روسیه است. این کار نیازمند تامین مالی چند میلیارد دلاری از سوی این کشور محصور در خشکی مضاعف در آسیای مرکزی است. سیستم انرژی در ازبکستان قدیمی و از دوره اتحاد شوروی آن هم از دهه های ۱۹۵۰ و ۱۹۶۰ بجای مانده است. رئیس جمهور ازبکستان اعلام کرده است که در ۲۰۲۱ مبلغ ۱.۲ میلیارد دلار برای ارتقای وضعیت شبکه برق کشور و بهسازی شبکه گاز کشور تخصیص یافته است. خاموشی و قطعی برق در ازبکستان امری طبیعی است. در دسامبر ۲۰۱۷ شرکت روسی روزاتوم با دولت ازبکستان برای ساخت یک نیروگاه هسته ای به توافق رسید. در مورد هزینه های این کار دو طرف دارای نظرات متفاوت هستند. از طرف روسیه مقدار هزینه های ساخت این نیروگاه ۱۳ میلیارد دلار تخمین زده شده و طرف ازبکی هزینه ساخت را ۱۰ میلیارد دلار برآورده کرده است. مسئله ایمنی این نیروگاه از جمله نگرانی های نخبگان ازبکی است. فعالیت های عمرانی از نوع روسی و شوروی آن در آسیای مرکزی با شهرت منفی روبروست. سال گذشته سد سرآب بر روی رودخانه سیحون که در دوره شوروی ساخته شده بود، فرو ریخت و مشکلات زیادی را برای مردم پایین دست رودخانه ایجاد کرد. افکار عمومی ازبکستان نسبت به وابستگی بیشتر به روسیه با توجه به حضور ازبکستان در درون اتحاد شوروی در گذشته حساس است. مبلغ ده میلیارد دلار از توان تامین داخلی توسط ازبکستان خارج است و در صورت تامین این مبلغ بوسیله روزاتوم از نهادهای مالی روسیه، روشنفکران ازبکی در مورد توانایی پرداخت این مبلغ در سالهای آینده تردید دارند. همچنین هم اکنون ازبکستان ۳۳.۸ میلیارد دلار بدهی خارجی بدون احتساب منابع مالی مورد نیاز نیروگاه هسته ای را دارد. این عدد بزرگتر از نیمی از تولید ناخالص داخلی ازبکستان در ۲۰۱۹ است. سفر رئیس جمهور ازبکستان به مسکو چند بار به

تعویق افتاده است. برخی از کارشناسان معتقدند که روسیه سفر رهبر ازبکستان را با امضای قرارداد اجرایی نیروگاه منوط کرده است. به یاد آوریم که مطابق نظر آقای ظریف زمانی که قرار بود در ۲۰۱۵ تفاهم برنامه اجرایی اقدام مشترک (برجام) رونمایی گردد، آقای لاورف وزیر خارجه روسیه تمایل داشت که با رئیس جمهور ازبکستان در تاشکند ملاقات نماید. از آن زمان تاکنون مسئله ساخت نیروگاه هسته ای در دستور کار قرار دارد. ازبکستان انتظار دارد که روسیه اجازه کار برای اتباع ازبکی را تسهیل نماید. از تابستان ۲۰۲۰ قرار است که رئیس جمهور ازبکستان یک سفر رسمی به مسکو داشته باشد و در این سفر ۳۰ قرارداد جدید از جمله قرارداد اجرایی نیروگاه هسته ای امضا شود. در ۲۴ اکتبر سال جاری قرار است انتخابات ریاست جمهوری در ازبکستان برگزار شود که رقیب جدی برای میرزایف وجود ندارد. در کشور همسایه قزاقستان پیشنهاد روسیه برای ساخت نیروگاه مشابه هسته ای با پاسخ منفی روبرو شد. قزاقستان نگران آن است که علاوه بر پایین بودن کیفیت نیروگاه های هسته ای روسی، روسیه در پس از ساخت آن بدنبال امنیت نیروگاه بوده و مآلاً به اعزام نیروهای روسی جدید به آسیای مرکزی منجر شود.